

JORDIPLAY

litzacions fonamentat sobre la *teoria de l'enemic*. Per combatre aquests discursos, cal normalitzar la presència i els interessos de les persones musulmanes des d'una perspectiva laica, que trenqui amb la jerarquia en el tracte entre religions i combati les formes de racisme i islamofòbia. •

Ramadà és el novè mes del calendari islàmic i per als sunnites, dejunar al llarg d'aquest temps és un dels cinc pilars en què es fonamenta l'islam. Però sobretot és un temps dedicat a enfortir lligams comunitaris. Serà diferent enguany?

Abstinència complicada

Article de Ramon Alcoberro

Al món àrab, ramadà és una festa similar al Nadal o a la festa major del poble, la gent es fa regals, mengen a partir del moment que “un fil negre no es pot diferenciar d'un fil blanc” i surten a passejar amb amics. Contra el que afirma el tòpic, però, el dejuni no és una pràctica unànimement seguida. En teoria només n'estan exempts nens, vells i malalts. Però a casa seva qualsevol fa el que vol i és habitual que la gent d'amagat mossegui alguna cosa durant el dia, procurant, això sí, que les veïnes no ho sàpiguen gaire. Al Líban d'abans de la guerra de 1982 el dejuni estava clarament en decadència entre les elits occidentalitzades. Aquests darrers anys, però, el fervor pel ramadà ha ressorgit amb una intensitat que cada dia creix. També creixen, tot cal dir-ho, els campionats de recitació i memorització de l'Alcorà, tramesos per moltes televisions àrabs. A l'abril d'enguany l'ha guanyat a Bahrain el jove marroquí Khalid Ryad, que ha provocat un entusiasme nacional difícil d'entendre des de fora.

Ramadà a Europa no implica només una qüestió de fe religiosa sinó d'identitat comunitària. Sovint als darrers anys algunes festes musulmanes han estat complicades de gestionar. Al setembre

de l'any passat tant a Brussel·les com en algunes localitats franceses hi va haver manifestacions de la comunitat musulmana durant la festa del xai (*Aid-al Kebir*, o Festa Gran) en protesta pel mandat d'aplicar determinades obligacions higièniques durant el sacrifici ritual de corder. El crit de “*Touche pas mon mouton*” (“no toquis el meu corder”) es va fer sentir amb força. La por gens dissimulada de les policies europees és que enguany ramadà sigui un mes convuls i que les relacions entre la comunitat musulmana i els poders polítics europeus es deteriorin encara més si es produïa cap fet incontrolable.

Els musulmans són ara com ara el 23% de la població mundial (uns 1.600 milions de persones) i es considera que només un 3% estan a favor de solucions violentes. Però això significa 48 milions de persones arreu del món en una situació de tensió amb la modernitat i justifica pors atàviques per tots dos bàndols.

L'islam en diversos fronts

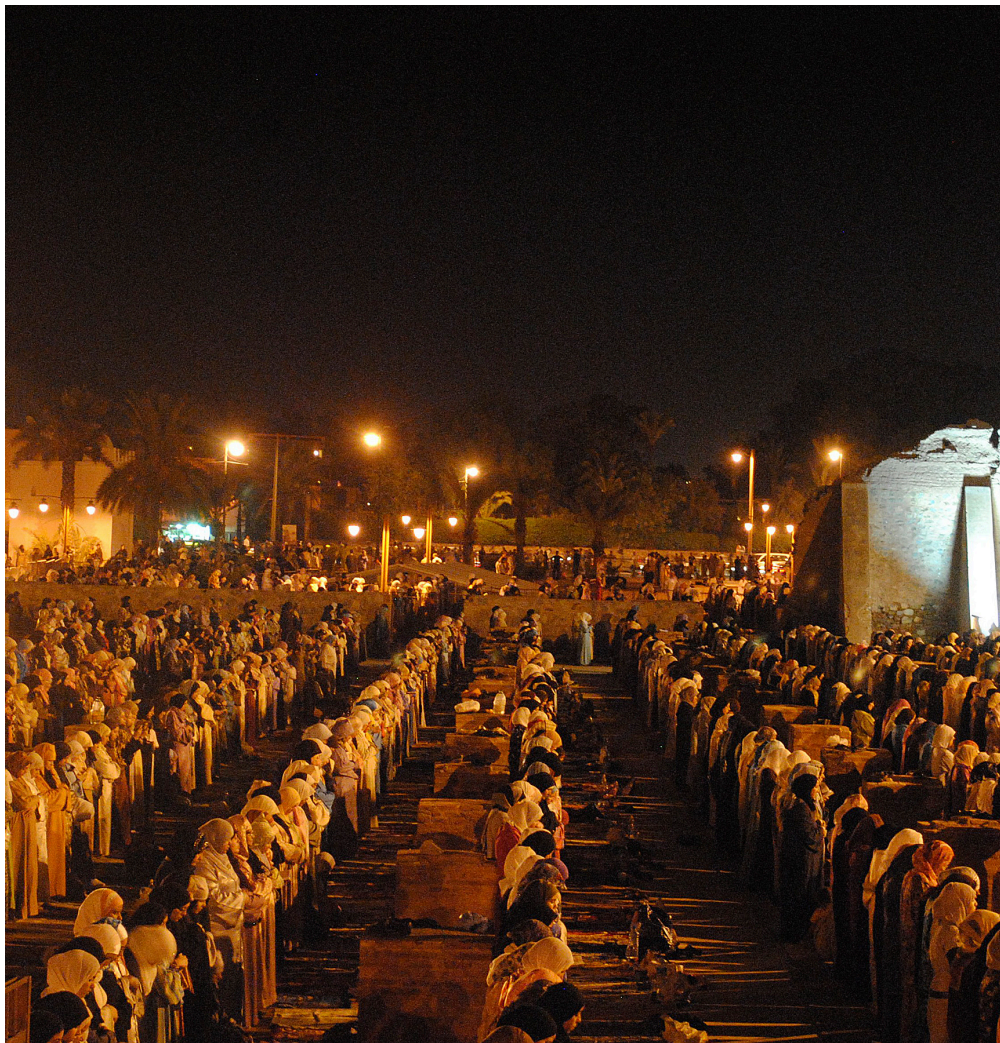
Per una vegada, el problema no és tan sols europeu. La radicalització islàmica té en peu de guerra Tunísia i Algèria, on el líder local Abdelmalek Droukdel (un matemàtic amb experiència a

→ Afganistan) controla en efecte un territori que de fet arriba a Mali. Però és a Xina, on l'islam està instal·lat des del segle VIII, que la situació no ha parat de complicar-se els darrers deu anys. Les dues importants minories musulmanes (els turcòfons de Xingiang –o Turquestan oriental– i el Hui, de llengua xinesa) es decanten cada cop més per la violència, a mesura que el poder de l'ètnia han (el que habitualment s'entén a Occident per "xinesos") no para de créixer i els deixa sense possibilitats de progrés. Els analistes polítics ara estan fins i tot més preocupats per l'islam de Xina que per l'europeu. Xingiang és un territori d'1.600.000 quilòmetres quadrats farcit de petroli, i aïllat pel desert, a més de dos mil cinc-cents quilòmetres de Pequín. Una revolta allí tindria conseqüències per a l'economia mundial. I tot i que turcòfons i Hui mantenen tradicionalment males relacions, és segur que cada vegada es coordinen més.

Les tradicions que separen els islàmics de Xina de l'ètnia dominant, els han (entre les quals la circumcisó, l'exclusió de la carn de porc, omnipresent en la cuina xinesa, i els rituals funeraris com ara que un musulmà no s'enterra amb taüt) han provocat més d'un conflicte violent. A Guantánamo van arribar a estar detinguts fins a vint-i-cinc musulmans xinesos, alguns dels quals encara hi resten mentre altres van ser deportats a Albània. Les notícies sobre l'islam xinès arriben amb comptagotes a l'opinió pública occidental però són molt preocupants. Al març del 2014, 29 xinesos van ser morts a ganivetades, i uns 130 van resultar ferits, a Kunming, la capital de Yunnan, fer que va provocar una repressió terrible, de la qual sembla que el moviment s'ha pogut refer. L'ambigüitat del Govern xinès en temes com els de la guerra de Síria és comprèn més fàcilment quan s'entén la complexitat de la situació interna a la Xina.

Amb dos fronts geopolítics oberts (Europa i Xina) la confrontació amb l'islam és un afer polític de màxima urgència. El Govern francès afirma que té fitxats 9.300 extremistes, dels quals 850 estarien encara en l'educació secundària. L'estat d'excepció que es viu, de fet, a França ha portat al tancament de 4.800 planes d'internet i a centenars

MUSULMANS. A la Xina la situació no ha parat de complicar-se els darrers anys. Les dues importants minories musulmanes es decanten cada cop més per la violència. A sota, Ayaan Hirsi Ali, que proposa les seves cinc tesis per a una reforma religiosa que permetés una entrada de l'islam en la modernitat.

de de detencions i escorcolls. Manuel Valls es planteja, fins i tot, crear a cada regió una mena de centres de “desislamització” amb el nom una mica retòric de “Centres de Ciutadania i Reinserció” sobre els quals la majoria d'experts són clarament escèptics. L'islam és criminalitzat fins a convertir-lo en l'objecte de la primera de les guerres culturals que, segons els experts, seran centrals al segle XXI, com va profetitzar Samuel Huntington (1927-2008) al clàssic *El xoc de civilitzacions* (1996).

Cap a una modernització de l'islam?

Hi ha alguna possibilitat d'evitar una gihad europea als propers anys? No és sobrer recordar que *gihad* significa esforç tant com guerra (deixar de fumar és per exemple, una forma de gihad que sosté el fumador contra ell mateix!). Per ara només la pensadora sudanesa (i atea musulmana) Ayaan Hirsi Ali, actualment resident al Canadà després d'haver viscut anys a Holanda, ha posat

per escrit les seves cinc tesis per a una reforma religiosa que permetés una entrada de l'islam en la modernitat. A *Reformem l'islam* publicat el 2015 (ed. espanyola a Galaxia Gutenberg) fa cinc propostes que representen, aproximadament, una versió islàmica de la reforma luterana. Els islamòlegs les consideren impossibles d'aconseguir a curt termini, però figuren al centre del debat entre islam i modernitat. Textualment, segons Ayaan Hirsi Ali, l'islam hauria de fer una mena de particular reforma en cinc punts:

1. Garantir que Mahoma i l'Alcorà són susceptibles d'interpretació i crítica.
2. Donar prioritat a aquesta vida present i no a la vida després de la mort.
3. Limitar la xaria i posar fi a la seva preponderància sobre la llei secular.
4. Posar fi a la pràctica “ordenar el que està bé i prohibir el que està malament”.
5. Abandonar la crida a la gihad.

Tenen viabilitat aquestes propostes? Posar fi al predomini de la xaria en la legislació de cap país musulmà resulta ara mateix impensable. Van ser els mateixos nord-americans els qui van imposar que l'article 2.1 de la constitució iraquiana definís l'islam com a religió oficial de l'Estat i la xaria com a font de legislació, obviant la important presència de cristians a Iraq. A la Líbia de Gaddafi, si un imam parlava de política en públic, anava fàcilment a la presó. Ara no parlen de res més i Ansar Al Xaria (el principal grup armat a Líbia i a Tunísia) no amaga les seves intencions teocràtiques. Líbia s'ha convertit en un Estat fallit. I si ara se segella l'entrada de sirians a Europa a través de Turquia, aquest estiu Itàlia estarà a la primera plana de tots els diaris, com l'única porta d'entrada a Europa de milers de sirians i iraquians desesperats. En resum enguany el ramadà serà un indicador de les tensions polítiques mundials. Caldrà estar-hi atents. ●

